

DOTAZNÍK PRE DEZIGNOVANÉHO KOMISÁRA**Andrius KUBILIUS****Obrana a vesmírna agenda****1. Všeobecná spôsobilosť, európska angažovanosť a osobná nezávislosť**

Ktoré aspekty svojich osobných kvalifikácií a skúseností považujete za zvlášť dôležité vo funkcii komisára a pri presadzovaní všeobecného európskeho záujmu, najmä v oblasti, za ktorú by ste mali niesť zodpovednosť? Ako prispějete k plneniu politických usmernení Komisie? Ako budete uplatňovať hľadisko rodovej rovnosti a začleňovať rodové hľadisko do všetkých oblastí politiky vo svojom portfóliu? Ako budete uplatňovať hľadisko mládeže?

Aké záruky nezávislosti môžete poskytnúť Európskemu parlamentu a ako by ste zabezpečili, aby žiadna Vaša činnosť v minulosti, súčasnosti ani budúcnosti nemohla sponchybníť plnenie Vašich úloh v rámci Komisie?

Svoj život som zasvätil pôsobeniu na politickej scéne a spoločný záujem v rámci tohto pôsobenia presadzujem už viac než tri desaťročia. Do politiky som vstúpil v roku 1988 z akademickej pôdy, kde som pôsobil v oblasti fyziky. Bol som súčasťou vlny „Sajūdis“, keď litovský ľud začal pokojným spôsobom bojovať o opätovné získanie slobody po tom, ako bol 50 rokov okupovaný Sovietskym zväzom. Mnohé z hodnôt, ktoré vyznávam, pochádzajú práve z čias hnutia „Sajūdis“, čiže z čias snáh o obnovu litovského štátu a návrat do rodiny európskych demokracií. Počas celého svojho pôsobenia v politike som bol vždy presvedčeným Európanom. Členstvo Litvy v EÚ a NATO je príkladom historického zázraku – pomohlo upevniť nezávislosť a vytvorilo možnosti pre výnimočný hospodársky a sociálny rozmach. Som preto presvedčeným zástancom bezprecedentnej transformačnej sily, ktorú prináša členstvo v EÚ a NATO a ktorú možno vnieť aj do ďalších častí Európy.

Počas celej svojej politickej kariéry som zastával rozličné vedúce politické pozície, vďaka čomu sa mi podarilo získať bohaté vedomosti, skúsenosti a zručnosti. Dvakrát som pôsobil ako predseda vlády Litvy (v rokoch 1999 – 2000 a 2008 – 2012). Prvý raz v čase, keď sa moja domovina ocitla v hlboknej hospodárskej kríze (v dôsledku ruskej hospodárskej krízy v roku 1998), a druhý počas globálnej finančnej krízy v rokoch 2008 – 2012. Nepopulárnymi, no nevyhnutnými reformami a reštrukturalizáciou, ako aj za účinnej pomoci zo strany EÚ sa mojim vládam podarilo tieto krízy úspešne prekonať.

Od samého začiatku revolúcie na Majdane som sa snažil pomáhať konsolidovať medzinárodnú podporu pre Ukrajinu. V roku 2022 som inicioval globálnu parlamentnú sieť „United for Ukraine“ (Zjednotení pre Ukrajinu, U4U), ktorá je celosvetovým podporovateľom Ukrajiny. Ako uviedla zvolená predsedníčka Komisie Ursula von der Leyenová vo svojich politických usmerneniach, „[n]ajlepšou investíciou do európskej bezpečnosti sú investície do bezpečnosti Ukrajiny.“ Na druhej strane však EÚ musí byť pripravená aj na „najkrajnejšie vojenské eventuality“ (ako sa uvádza v mojom poverovacom liste). Na to musíme „systémovo prepracovať európsku obranu“ (Ursula von der Leyenová, GLOBSEC, 30. 8. 2024).

V dôsledku vojny Ruska proti Ukrajine sme sa ocitli v najhlbšej bezpečnostnej kríze, aká sa na európskom kontinente odohrala od druhej svetovej vojny. Kríza je však príležitosťou. Ako povedal Jean Monnet v roku 1957, Európa sa bude formovať v krízach a bude súhrnom riešení prijatých v nadväznosti na tieto krízy. Ako sa uvádza v politických usmerneniach, súčasnú bezpečnostnú krízu prekonáme len tak, že vdýchneme život európskej obrannej únii.

V úzkej spolupráci s vysokou predstaviteľkou/podpredsedníčkou a pod vedením výkonnej podpredsedníčky pre technologickú suverenitu, bezpečnosť a demokraciu bude preto mojou zodpovednosťou vytvoriť podmienky pre obranný a vesmírny priemysel, ktorý bude poskytovať dostatok potrebných zdrojov na to, aby sa táto nová éra mohla stať realitou. Spoločne s vysokou predstaviteľkou/podpredsedníčkou predložíme v priebehu prvých 100 dní nového funkčného obdobia bielu knihu o budúcnosti európskej obrany. Táto biela kniha stanoví rámec pre novú

prístup k úlohe EÚ v oblasti obrany, určí naše investičné potreby a vytýči cestu k vybudovaniu skutočnej európskej obrannej únie.

Pri svojej práci vynaložím maximálne úsilie na to, aby sa v politike týkajúcej sa obrany a vesmírnej agendy zohľadňovala rodová rovnosť. Ak budem potvrdený vo funkcii komisára, urobím všetko, čo bude v mojich silách, aby som prispel k iniciatívam Komisie v oblasti rodovej rovnosti, najmä k novej stratégii rodovej rovnosti na obdobie po roku 2025.

Vo všetkých svojich činnostiach vo funkcii komisára sa budem riadiť politickými usmerneniami týkajúcimi sa mládeže, napríklad aj tak, že sa zapojím do organizácie prvého ročného politického dialógu s mládežou v oblasti obrany a vesmírnej agendy, na ktorom sa hodlám aj osobne zúčastniť. Zároveň chcem dosiahnuť to, aby sa tento dialóg stal každoročným podujatím. Pre mladých ľudí je kľúčovou témou mier a medzinárodná bezpečnosť. Pri tvorbe politik v rámci svojho portfólia budem zohľadňovať spätnú väzbu, ktorú dostanem od mladých ľudí.

Mimoriadne dôležité sú zodpovedné líderstvo a vysoké štandardy v oblasti transparentnosti, správania a etiky politikov. Vždy som sa snažil zostať otvorený – moje vyhlásenia o záujmoch boli prístupné verejnosti a vyhlásenie súvisiace s mojim vymenovaním za komisára uverejní aj Európsky parlament.

Pokiaľ ide o nezávislosť, transparentnosť, neustrannosť a dostupnosť, budem sa riadiť znením a duchom zmlúv EÚ, budem bezpodmienečne dodržiavať povinnosť zachovávať služobné tajomstvo, ako je vymedzená v článku 339 Zmluvy o fungovaní Európskej únie, budem dodržiavať kódex správania členov Európskej komisie a budem konať v európskom záujme bez toho, aby som od kohokoľvek prijímal pokyny. Prisľúbil by som lojalnosť obhajobe a vykonávaniu zmlúv EÚ a konal by som z pozície neutrality a nezávislosti od záujmov jednotlivých členských štátov vrátane toho, ktorý navrhol moju nomináciu. Ak sa v budúcnosti pri výkone mojich povinností komisára vyskytne situácia potenciálneho konfliktu záujmov, budem o tom bezodkladne informovať zvolenú predsedníčku von der Leyenovú.

2. Riadenie portfólia a spolupráca s Európskym parlamentom

Môžete sa zaviazat', že budete Parlament riadne informovať o svojej činnosti, ako aj o činnosti svojich útvarov? V čom podľa Vás spočíva Vaša zodpovednosť voči Parlamentu?

Aké konkrétne záväzky ste pripravený prijať, pokiaľ ide o Vašu spoluprácu s Parlamentom a prítomnosť v Parlamente, či už vo výboroch, alebo v pléne, ako aj o transparentnosť, spoluprácu a účinné opatrenia v nadväznosti na pozície Parlamentu a jeho žiadosti o legislatívne iniciatívy? Ste v súvislosti s plánovanými iniciatívami alebo prebiehajúcimi postupmi pripravený včas poskytovať Parlamentu informácie a dokumenty rovnako ako Rade?

Ako bývalý a súčasný poslanec Európskeho parlamentu a ako bývalý poslanec národného parlamentu a predseda vlády si uvedomujem, aký dôležitý je parlamentný dohľad a úzka spolupráca s Parlamentom. Zároveň viem, čo to znamená zastupovať záujmy občanov zo vzdialenejších regiónov Európskej únie a z krajín nachádzajúcich sa v blízkosti oblastí, v ktorých prebieha konflikt.

S Parlamentom a príslušnými výbormi budem spolupracovať vo všetkých fázach procesu tvorby politik, ako aj politického dialógu. To znamená, že sa budem zúčastňovať aj na zasadnutiach príslušných parlamentných výborov. Zároveň dám vrcholovému manažmentu svojich útvarov pokyn, aby vo svojom programe uprednostňoval pozvania na zasadnutia Európskeho parlamentu. Neoddeliteľnou súčasťou tohto záväzku je snaha zabezpečiť, aby sa na písomné otázky poslancov Európskeho parlamentu odpovedalo čo najskôr a aby sa v súvislosti s uzneseniami Európskeho parlamentu prijímali včasné a náležité nadväzné opatrenia. V rámci toho sa zaväzujem byť k dispozícii na bilaterálne stretnutia s predsedami jednotlivých výborov a ich členmi. Okrem toho poverím svoj kabinet a jednotlivé útvary, za ktoré budem zodpovedný, aby preukázali otvorenosť diskutovať s poslancami Európskeho parlamentu, politickými skupinami a zamestnancami a aby zabezpečili pravidelný tok informácií aj na technickej úrovni. V súlade s usmerneniami zvolenej predsedníčky budem k dispozícii, aby som reagoval na výzvy Európskeho parlamentu zúčastniť sa na rozprave v pléne v čo najvhodnejšom formáte.

V snahe nájsť nové spôsoby napredovania a nové nápady, ktoré pomôžu občanom a občianskej spoločnosti v Európskej únii účinnejšie prejavíť názor, zabezpečím, aby sa prijali primerané opatrenia v nadväznosti na odporúčania Konferencie o budúcnosti Európy. Svoje skúsenosti v oblasti vytvárania medzinárodných sietí

hodlám využiť tak, že sa budem aktívne usilovať o nové formy nadväzovania kontaktov a spolupráce s občianskou spoločnosťou a nezávislými odborníkmi.

Mám v úmysle uplatňovať zásady, ktoré sú uvedené v politických usmerneniach zvolenej predsedníčky Komisie i v mojom poverovacom liste, a to tak, že budem presadzovať pracovnú kultúru založenú na dialógu, v rámci ktorého sa budem pravidelne zapájať do práce parlamentných výborov a trialógov. V súlade s ustanoveniami rámcovej dohody z roku 2010 a Medziinštitucionálnej dohody o lepšej tvorbe práva z roku 2016 budem vo vzťahoch s Európskym parlamentom a Radou plne rešpektovať zásadu rovnakého zaobchádzania.

Dôležitými prvotnými míľnikmi mojej práce, pri ktorých bude Európsky parlament vystupovať ako spoluzakonodarca, budú kľúčové legislatívne návrhy, ktoré sa spomínajú v mojom poverovacom liste – najmä Program pre európsky obranný priemysel a budúci právny predpis EÚ o vesmíre. Ako sa uvádza v mojom poverovacom liste, popri tom hodlám venovať osobitnú pozornosť príprave výročnej správy o pokroku pri presadzovaní a vykonávaní a zároveň chcem prispieť k zníženiu administratívnej záťaže a povinností spoločností v oblasti podávania správ. O oboch otázkach budem informovať parlamentné výbory aj Radu v príslušnom zložení.

Som si plne vedomý toho, že ak budem potvrdený vo funkcii komisára, moje portfólio sa bude týkať citlivých oblastí, ktoré si budú vyžadovať diskusiu v obmedzenom formáte. Citlivá povaha príslušných otázok mi nebude brániť v tom, aby som sa v duchu vzájomnej dôvery snažil nájsť konštruktívne spôsoby výmeny informácií a dokumentov s Európskym parlamentom.

Plne podporujem záväzok zvolenej predsedníčky Komisie posilniť úlohu Parlamentu pri iniciovaní a formovaní právnych predpisov, pričom v súlade s jej usmerneniami som pripravený reagovať na uznesenia Parlamentu podľa článku 225 formou legislatívnych návrhov v plnom súlade so zásadami proporcionality, subsidiarity a lepšej tvorby práva. Ak to bude potrebné, na tento účel s Vami zorganizujem štruktúrovaný dialóg, na ktorom budeme mať príležitosť diskutovať o tom, ako postupovať v prípade akéhokoľvek uznesenia podľa článku 225, ktoré môže Vaša inštitúcia prijať a ktoré sa týka mojej pôsobnosti, a zabezpečím, aby Komisia na takéto uznesenia reagovala včas.

Otázky Výboru pre zahraničné veci

3. Bola vám zverená nová úloha pomáhať pri koordinácii budovania skutočnej európskej obrannej únie na európskej úrovni. Ako plánujete dosiahnuť tento ambiciózný cieľ počas Vášho mandátu? Ako plánujete rozdelenie úloh a komplementárnosť úloh s podpredsedníčkou/vysokou predstaviteľkou vzhľadom na jeho vedúcu úlohu v SBOP a s dezinovanou výkonnou podpredsedníčkou Komisie pre technologickú suverenitu, bezpečnosť a demokraciu? Bez toho, aby boli dotknuté rozhodovacie procesy Komisie, aké budú Vaše konkrétne priority, pokiaľ ide o legislatívne, rozpočtové a politické iniciatívy vrátane spoločných iniciatív a zámerov/cieľov pre portfólio obrany a vesmíru v krátkodobom, strednodobom a dlhodobom horizonte počas trvania Vášho mandátu? Aké sú hlavné výzvy a ako by ste ich prekonali pri plnení týchto priorít a cieľov? Ako ich plánujete financovať?

V geopolitickom kontexte, ktorý charakterizujú početné, komplexné a vyvíjajúce sa hrozby, musíme urýchlene dosiahnuť pokrok smerom k skutočnej európskej obrannej únii. To si vyžaduje zmenu paradigmy a systematickú revíziu európskej obrany bez toho, aby bola dotknutá nespochybniteľná suverenita členských štátov v oblasti obrany.

Vytvorenie európskej obrannej únie podľa mňa znamená dosiahnutie stabilného stavu obrannej pripravenosti a pripravenosti EÚ vo všeobecnosti. EÚ a jej členské štáty by mali byť schopné chrániť európskych občanov, územnú celistvosť, kritické aktíva a infraštruktúry, ako aj svoje základné hodnoty a demokratické procesy. Skutočná obranná únia sa bude musieť opierať aj o konkurencieschopnú, inovatívnu a odolnú európsku obrannú technologickú a priemyselnú základňu (EDTIB). Bude si to vyžadovať spoločné, postupné a stabilné úsilie založené na spoločnom chápaní našich potrieb a cieľov.

Ako uviedla predsedníčka von der Leyenová v politických usmerneniach pre budúcu Komisiu, musíme vytvoriť nový prístup a určiť investičné potreby na vybudovanie skutočnej európskej obrannej únie. Na tento účel, a ak budem potvrdený vo funkcii komisára, predložim spolu s podpredsedom Komisie/vysokým predstaviteľom Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku bielu knihu o budúcnosti európskej obrany, ktorá pomôže upevniť skutočne európske ambície a definovať primerané opatrenia. Predpokladám tri hlavné smery diskusie. Po prvé, európska obranná únia znamená zefektívnenie riadenia a plynulé prepojenie medzi povinnosťami a činnosťami upravenými Zmluvou o Európskej únii a Zmluvou o fungovaní Európskej únie. Základná obranná politika

a obranná priemyselná politika musia fungovať ruka v ruke. Po druhé, európska obranná únia musí byť založená na spoločnej analýze hrozieb a spoločnom vnímaní hrozieb. Po tretie, musíme si pripomenúť záväzok vynakladať viac, lepšie, spoločne a európsky, plne využívať existujúce nástroje a zdroje a zvážiť poskytnutie dodatočných zdrojov, ktoré nám stále chýbajú na dosiahnutie našich životne dôležitých cieľov.

V tejto súvislosti už nie je možné oddeliť aspekty spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky od obrannej priemyselnej politiky EÚ. Osoby zodpovedné za monitorovanie hrozieb a identifikáciu príslušných potrieb musia účinnejšie koordinovať svoju činnosť s tými, ktorí sú schopní aktivovať naše priemyselné programy a súvisiace zdroje. Nejde len o podmienku nášho úspechu. Ide o jadro nášho poslania. Podobne musí byť aj práca na európskej obrannej únii prínosom nielen pre konkurencieschopnosť a výrobnú kapacitu obranného priemyslu, ale aj pre súlad vnútorného a vonkajšieho rozmeru našej bezpečnostnej činnosti. To znamená, že komisár pre obranu a vesmírnu agendu bude musieť pri dosahovaní našich spoločných cieľov spolupracovať s dezignovanou výkonnou podpredsedníčkou Európskej komisie pre technologickú suverenitu, bezpečnosť a demokraciu, ako aj s vysokým predstaviteľom Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a podpredsedom Komisie.

Táto spolupráca bude prospešná aj pre plné využitie potenciálu vesmírnych programov a iniciatív EÚ na plnenie kľúčových priorít: bezpečnosť a obrana, odolnosť, hospodársky rast, digitálna a zelená transformácia. Potrebujeme silný a inovatívny vesmírny priemysel, ktorý bude zodpovedať našej naliehavej potrebe najmodernejších vesmírnych systémov EÚ, bude konkurencieschopný, diverzifikovaný a schopný zabezpečiť nezávislosť Únie: poskytovať nové technológie, riešenia a priemyselné postupy a podporovať vývoj našich vesmírnych vlajkových lodí EÚ. Mám v úmysle pokračovať v práci na stratégii pre hospodárstvo vesmírnych údajov a posilniť konkurencieschopnosť vesmírneho priemyslu EÚ a podporiť rast inovatívnych startupov a MSP.

Jadrom mojej činnosti bude prirodzene hľadanie synergií, počnúc obranou a vesmírnou agendou. Na základe stratégie EÚ v oblasti kozmického priestoru pre bezpečnosť a obranu by sme mali maximalizovať využívanie vesmíru na obranu a chrániť vesmírne prostriedky EÚ a členských štátov. Ak budem potvrdený vo funkcii komisára, budem sa prioritne venovať rozvoju a zavádzaniu vesmírnych služieb na podporu obrany vrátane verejnej regulovanej služby Galileo a služieb bezpečného pripojenia IRIS², ako aj služby pozorovania Zeme pre vládnych a obranných používateľov. Na zabezpečenie bezpečného a spoľahlivého nasadenia týchto programov bude Únia potrebovať autonómne, spoľahlivé a nákladovo efektívne kapacity na prístup do vesmíru. Budem sa snažiť zabezpečiť, aby Európa posilnila svoju suverenitu v prístupe do vesmíru a jeho využívaní zintenzívnením úsilia o zabezpečenie autonómneho prístupu do vesmíru a aj väčšou diverzifikáciou a širšou konkurenciou medzi európskymi poskytovateľmi služieb vynášania na obežnú dráhu.

Zabezpečenie investícií do obranného priemyslu aj do vesmírneho sektora bude zastrešujúcou prioritou tohto mandátu, najmä s cieľom riešiť výzvy, ktorým čelí konkurencieschopnosť EDTIB. Hlavným problémom bolo chronické nedostatočné investovanie, ako sa to zdôraznilo v analýze Komisie a vysokého predstaviteľa, podľa ktorej by sa na obranu vyčlenilo ďalších 1,1 bilióna EUR, ak by členské štáty v rokoch 2006 až 2020 na ňu dôsledne vynakladali 2 % svojho HDP. Efektivitu EDTIB ďalej ohrozuje roztrieštenosť trhu, keďže jednotlivé krajiny EÚ uprednostňujú podporu svojho domáceho obranného priemyslu, čo vedie k neefektívnej výrobe v malom rozsahu v celej Únii. Táto roztrieštenosť a nedostatočne rozvinutá výrobná kapacita je zrejme zo skutočnosti, že približne 75 % obranných akvizícií EÚ pochádzalo od začiatku ruskej agresie na Ukrajinu do júna 2023 z krajín mimo EÚ. Okrem toho rast výdavkov EÚ na obranu výrazne zaostáva za ostatnými svetovými mocnosťami, keď sa v rokoch 1999 až 2021 zvýšil len o 19,7 %, zatiaľ čo krajiny ako USA, Rusko a Čína zaznamenali v rovnakom období oveľa výraznejší nárast svojich obranných rozpočtov.

V oblasti obrany aj vesmírnej agendy by sme mali zabezpečiť riešenie naliehavých geopolitických a bezpečnostných výziev. Prvou možnosťou je pravdepodobne združovanie zdrojov v rámci hlavných európskych projektov spoločného záujmu v oblasti obrany. Som si plne vedomý toho, že určenie kľúčových investičných priorít nebude ľahkou úlohou, pokiaľ ide o zvýšenie našej pripravenosti alebo posilnenie európskeho príspevku do NATO. V tomto duchu považujem za vhodné preskúmať možnosti monitorovania investícií do obrany na úrovni EÚ a v štruktúrovanejšej podobe, počnúc ukazovateľmi, ktoré sa predložili v rámci stratégie európskeho obranného priemyslu, a ďalej sa rozvíjajú aj ich začlenením do riadenia EÚ a národných programov. V strednodobom horizonte budeme musieť členské štáty motivovať k lepším, spoločným, väčším a európskym výdavkom. Ako sa uvádza v politických usmerneniach zvolenej predsedníčky, prvou úlohou je naliehavá potreba obnovy, doplnenia a transformácie národných ozbrojených síl, ako to definovali členské štáty.

P. Nasledujúci VFR predstavuje významnú príležitosť na maximalizáciu vplyvu opatrení Únie v oblasti vesmíru, využitie rozpočtu EÚ na plnenie priorít EÚ a zabezpečenie predvídateľnosti súkromných investícií

a vnútroštátnych verejných investícií. V záujme podpory silného a inovatívneho vesmírneho priemyslu sa chcem poučiť aj z iniciatívy Komisie na podporu vesmírneho podnikania CASSINI.

Ako sa uvádza v usmerneniach predsedníčky von der Leyenovej pre novú Komisiu, zriadi sa nový Európsky fond pre konkurencieschopnosť ako investičná kapacita na podporu strategických odvetví, ktoré sú rozhodujúce pre konkurencieschopnosť EÚ vrátane vesmíru. Ak budem potvrdený vo funkcii komisára, budem na tomto celi úzko spolupracovať s výkonným podpredsedom pre prosperitu a priemyselnú stratégiu a komisárom pre rozpočet, boj proti podvodom a verejnú správu.

V nasledujúcom VFR potrebujeme ambicioznejší prístup k financovaniu obrany, aby sme podporili konkurencieschopnosť a výrobnú kapacitu európskeho obranného priemyslu.

Ak budem potvrdený vo funkcii komisára, prispejem k posilneniu jednotného trhu vytvorením skutočného jednotného trhu v oblasti obrany. Hlavná pozornosť sa bude venovať štandardizácii vrátane vykonávania vojenských noriem NATO členskými štátmi a zblížovaniu v oblasti certifikácie. Toto úsilie bude zahŕňať podporu používania dohodnutých civilných aj obranných noriem, ako sú normy NATO STANAG, v rámci obranných priemyselných programov EÚ a podporu rýchlych činností krízovej certifikácie na zabezpečenie interoperability a zníženie prekážok vstupu výrobcov obranného priemyslu na trh v celej EÚ. Okrem revízie smerníc o transferoch výrobcov obranného priemyslu a obstarávaní v oblasti obrany musíme uvažovať aj o lepšom prístupe na trh pre všetky spoločnosti, väčšej a plynulejšej cezhraničnej spolupráci a väčšej bezpečnosti dodávok. Okrem toho, ak budem potvrdený vo funkcii komisára, budem v prvej polovici roka 2025 spolupracovať s ostatnými členmi kolégia na predložení právneho predpisu EÚ o vesmíre, ktorým by sa vydláždila cesta k jednotnému trhu v oblasti vesmíru. To podporí konkurencieschopnosť nášho vesmírneho priemyslu, vytvorí viac obchodných príležitostí a zjednoduší život našim vesmírnym spoločnostiam.

Pevne verím, že nepretržitá spolupráca s kľúčovými zainteresovanými stranami, ako sú Európsky parlament, Rada, členské štáty, priemysel, výskumná komunita a širšia verejná mienka, môže zabezpečiť potrebnú podporu a dosiahnutie konsenzu na podporu ambicioznejšieho programu pre európsky obranný priemysel a vesmír.

4. Útočná vojna Ruska proti Ukrajine znamená, že na európsky kontinent sa vrátila plnoformátová vojna. Aké budú Vaše priority v úlohe prvého komisára EÚ pre obranu a vesmírnu agendu s vedúcou úlohou pri vytváraní európskej obrannej únie a koncipovaní bielej knihy o budúcnosti európskej obrany na podporu členských štátov pri obnove európskych obranných spôsobilostí v krátkodobom, strednodobom a dlhodobom horizonte s cieľom zaistiť bezpečnosť občanov EÚ? Môžete v tejto súvislosti uviesť niekoľko príkladov iniciatív, ktoré by Komisia mohla vyvinúť a ktoré budú v súlade s potrebami vymedzenými podpredsedníčkou/vysokou predstaviteľkou a členskými štátmi a v súlade so záväzkami uvedenými vo vyhlásení z Versailles?

Som presvedčený, že musíme byť schopní doplniť národné obranné zásoby a vybaviť ozbrojené sily členských štátov tým, čo je potrebné na to, aby boli schopné čeliť aj tým najkrajnejším vojenským eventualitám. To znamená masívne investovať do obnovy našich obranných kapacít a urobiť to čo najefektívnejším spôsobom.

Pri riešení týchto kritických potrieb existujú dve odlišné výzvy v rôznych časových rámcoch. V krátkodobom horizonte musíme urýchlene zvýšiť pripravenosť EÚ na scenár novej vojenskej agresie. Zároveň musíme plánovať v strednodobom až dlhodobom horizonte a uvedomiť si, že v nasledujúcich desaťročiach USA pravdepodobne znížia svoju prítomnosť v európskej obrane, pretože sa budú sústreďovať na strategickú výzvu, ktorú predstavuje Čína. Týmto dvojakými výzvami sa zdôrazňujú nevyhnutnosť urýchlene posilniť obrannú autonómiu a spôsobilosť EÚ a zabezpečiť, aby Únia mohla účinne chrániť svoje záujmy a bezpečnosť v čoraz zložitejšom globálnom prostredí.

Okrem toho sa domnievam, že v krátkodobom horizonte musíme pokračovať v podpore výskumu a vývoja v oblasti obrany formou Európskeho obranného fondu. Musíme pokračovať aj vo vykonávaní našich dvoch núdzových nástrojov, nariadenia o zriadení nástroja na posilnenie európskeho obranného priemyslu prostredníctvom spoločného obstarávania (EDIRPA) a nariadenia o podpore výroby munície (ASAP).

Na výrazné zvýšenie súhrnného dopytu v EÚ a zvýšenie priemyselnej výroby konvenčného obranného vybavenia je však potrebné urobiť oveľa viac, a to v čo najužšej koordinácii s členskými štátmi, vrátane: i) podpory vhodnej výmeny informácií medzi členskými štátmi EÚ, EÚ a NATO o súčasnom kvantitatívnom stave obranných zdrojov a potrieb, ktorá by mohla nakoniec vyústiť do plánu výstupov obranného priemyslu EÚ s cieľom koordinované

a účinne zosúladiť a optimalizovať výrobné kapacity európskej obrannej technologickej a priemyselnej základne (EDTIB) s potrebami kolektívnej bezpečnosti členských štátov EÚ a spojencov NATO; ii) preskúmania možností spoločného vytvárania zásob s členskými štátmi na základe kritérií vojenskej bezpečnosti EÚ a monitorovania ukazovateľov EÚ pre budovanie kapacít a investícií v oblasti obranného priemyslu, ktoré by sa mohli začleniť do národných programov; iii) podpory spoločného obstarávania prostredníctvom pripravovaného Programu pre európsky obranný priemysel (EDIP) s cieľom agregovať dopyt a znížiť cenové úrovne .

Preto budem spolupracovať s Parlamentom a Radou na rýchlom prijatí EDIP a dúfam, že v tomto smere budem môcť počítať s vašou dôležitou podporou.

Navyše sa spolieham aj na vašu podporu pri transformácii vojenskej mobility na komplexný vojenský logistický zdroj, čo si okrem iného vyžiada významné investície do infraštruktúry vojenskej mobility, ako aj odstránenie regulačných prekážok tejto mobility. Musíme posilniť kapacity nákladnej leteckej dopravy a zvýšiť investície do logistickej infraštruktúry, ako sú prístavy, letiská, železnice, vodné cesty a vozovky. V týchto aspektoch vojenskej mobility budem v prípade potvrdenia vo funkcii komisára úzko spolupracovať s komisárom pre udržateľnú dopravu a cestovný ruch. Okrem toho musíme vytvoriť potrebnú infraštruktúru vrátane digitalizácie, monitorovania toku a systémov optimalizácie nákladu. Uľahčiť rýchly presun vojsk a vybavenia cez hranice, čím sa výrazne skráti čas nasadenia, a tým sa výrazne zvýši naša kolektívna obrana a operačná pripravenosť.

Týmito opatreniami sa vyzýva na posilnenie vojenskej mobility odstránením všetkých prekážok.

Musíme byť schopní poskytnúť nové obranné kapacity pre ozbrojené sily našich členských štátov. Musíme mať dostatok prostriedkov, aby sme sa mohli zamerať na najväčšie spoločné a cezhraničné hrozby. Vyžaduje si to európske investície v budúcom viacročnom finančnom rámci. Predložíme však aj návrhy týkajúce sa naliehavých investičných potrieb v oblasti obrany.

Okrem toho musíme preskúmať aj možnosti, ktoré by mohli zahŕňať kombináciu financovania na úrovni EÚ, vnútroštátnych príspevkov a inovatívnych riešení financovania s cieľom motivovať súkromný sektor k investíciám do obranných kapacít v určitých prioritných oblastiach, ako je európsky štít protivzdušnej obrany, kybernetická obrana, vojenská mobilita alebo bezpilotné technológie.

Naše budúce kroky v týchto prioritných oblastiach budú musieť spoločne definovať Komisia a vysoký predstaviteľ pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku s plným zapojením členských štátov, ktoré nakoniec rozhodnú, ktoré priority sa budú riešiť ako prvé. Bude kľúčové zabezpečiť plynulý prechod k pevnému rámcu na posilnenie európskych obranných spôsobilostí.

5. Boli ste poverení predložiť (v spolupráci s podpredsedníčkou/vysokou predstaviteľkou) bielu knihu o budúcnosti európskej obrany už v prvých 100 dňoch Vášho mandátu a v rámci tohto postupu ste dostali pokyn, aby ste prispeli k spoločnej vízii a ambíciám v rámci Rady, Parlamentu, verejnosti a iných zainteresovaných strán a posilnili partnerstvo medzi EÚ a NATO. Ako budete aktívne a účinne spolupracovať s Európskym parlamentom od počiatočných fáz postupu koncipovania a vypracovania bielej knihy o budúcnosti európskej obrany a ďalších iniciatív vo Vašej oblasti zodpovednosti až po ich sfunkčnenie a vykonávanie (a to aj v rámci príprav na budúci viacročný finančný rámec)? Mohli by ste v tejto súvislosti uviesť podrobnosti o tom, ako plánujete: udržiavať pravidelné výmeny názorov v pléne a s príslušnými výbormi; zabezpečiť „štruktúrovaný dialóg“ a Vašu ad hoc prítomnosť v krátkom čase v prípade dôležitých udalostí alebo významného vývoja; zabezpečiť, aby sa pozície Parlamentu náležite zohľadnili v návrhoch právnych aktov a v oznámeniach a stratégiách EÚ; zabezpečiť, aby Parlament dostával relevantné informácie a dokumenty týkajúce sa Vášho portfólia vrátane tých, ktoré boli poskytnuté Rade, a aby príslušné výbory boli okamžite a v plnom rozsahu informované písomne a ústne; a zabezpečiť, aby sa Parlamentu poskytovali náležité a relevantné neverejné informácie počas schôdzí za zatvorenými dverami?

Zvolená predsedníčka ma poverila, aby som spolu s vysokým predstaviteľom pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a dezinovaným podpredsedom Komisie, pracoval na bielej knihe o budúcnosti európskej obrany, najmä začal diskusiu s verejnosťou, zainteresovanými stranami, Európskym parlamentom a Radou s cieľom dosiahnuť konsenzus o novom spoločnom prístupe k obrane v EÚ. Biela kniha, ktorá má byť predložená počas prvých 100 dní mandátu Komisie, bude východiskovým bodom a jej cieľom bude zapojiť vás do procesu v jeho počiatočnej fáze stanovením možných ciest a ďalšieho postupu.

Ako pripomenula zvolená predsedníčka, obrana Európy si vyžaduje úzku spoluprácu členských štátov a inštitúcií EÚ. A obrana Európy znamená ochranu európskych občanov. Z povolebného prieskumu EÚ vyplýva, že obrana a bezpečnosť EÚ boli jednou zo siedmich priorít, ktoré podnietili občanov k účasti na voľbách. Vďaka príspevku vašej inštitúcie budú mať európski občania skutočný hlas v otázkach obrany, ktoré nie sú a nemali by byť monopolom členských štátov a vojenských expertov. Biela kniha o budúcnosti európskej obrany bude ideálnou príležitosťou na širokú verejnú diskusiu o tom, čo je potrebné na dosiahnutie obrannej pripravenosti.

Mám v úmysle spolupracovať s Európskym parlamentom, pričom budem plne rešpektovať dôležitú úlohu členských štátov ako suverénnych rozhodovacích orgánov v otázkach obrany. Budete vyzvaní, aby ste sa zapojili do tohto procesu a vyjadrili svoj názor na to, akým smerom by sa mala európska obrana uberať. Výročné správy Európskeho parlamentu o vykonávaní spoločnej zahraničnej a bezpečnostnej politiky a spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky ponúkajú príležitosť účinne podporiť proces prípravy bielej knihy.

Ak budem potvrdený vo funkcii komisára, bude mi čťou predložiť bielu knihu na plenárnom zasadnutí, aby sme spoločne určili smer intenzívnejšieho dialógu o záležitostiach obrany na úrovni výborov Európskeho parlamentu.

Uverejnenie bielej knihy bude len začiatkom spoločnej cesty k definovaniu našej spoločnej vízie. Ak ma potvrdia vo funkcii komisára pre obranu a vesmírnu agendu, môžete sa spoľahnúť, že zabezpečím účinnú a ešte intenzívnejšiu spoluprácu s Parlamentom.

Budem s vami spolupracovať aj v otázke partnerstva medzi EÚ a NATO, ktoré sa budem snažiť ďalej rozvíjať v úzkej spolupráci s vysokým predstaviteľom/dezignovaným podpredsedom a pri plnom rešpektovaní zásad inkluzívnosti, reciprocity a autonómie rozhodovania EÚ, pričom budem rešpektovať osobitný charakter bezpečnostnej a obrannej politiky ktoréhokoľvek členského štátu.

Som presvedčený, že Európska únia má pri dopĺňaní úsilia členských štátov a NATO v oblasti obrany jedinečnú pridanú hodnotu. Budem vychádzať z osobitných nástrojov EÚ, konkrétne z jej rozpočtu a regulačnej kapacity, a aj z vesmírnych prostriedkov, ktoré možno využiť na podporu členských štátov a NATO pri rozvoji kritických obranných zdrojov. Ide o posilnenie kľúčovej úlohy NATO v oblasti kolektívnej obrany. Verím, že budeme mať dostatok príležitostí diskutovať o príspevku EÚ k celkovej obrannej pripravenosti kontinentu a o jej komplementárnosti s NATO.

V tomto duchu by som chcel oceniť prácu delegácie Európskeho parlamentu v Parlamentnom zhromaždení NATO. Ako predchádzajúci spolupredseda Parlamentného zhromaždenia EuroNest si mimoriadne vážim parlamentnú diplomaciu a rád sa budem angažovať v Delegácii pre vzťahy s Parlamentným zhromaždením NATO a s príslušnými výbormi EP.

Dôležitými prvotnými míľnikmi mojej práce, pri ktorých bude Európsky parlament vystupovať ako spoluzákonodarca, budú kľúčové legislatívne návrhy, ktoré sa spomínajú v mojom poverovacom liste – najmä Program pre európsky obranný priemysel a budúci právny predpis EÚ o vesmíre. Teším sa na spoluprácu s Parlamentom v súvislosti s návrhom, ktorým sa zriaďuje Program pre európsky obranný priemysel. Požiadam svoje služby o poskytnutie technických informácií na podporu vašej pripravovanej analýzy textu.

Pokiaľ ide o budúci právny predpis EÚ o vesmíre, Európsky parlament ho dôsledne podporuje. Mám na mysli navrhované pilotné projekty týkajúce sa bezpečnosti a udržateľnosti, ktoré majú priamy význam pre takéto právne predpisy. Existuje spoločný názor, že potrebujeme spoločné pravidlá pre vesmírnych operátorov, aby mohli bezproblémovo poskytovať služby v celej Únii. Právny predpis EÚ o vesmíre je najvhodnejším nástrojom na vytvorenie tohto jednotného trhu pre vesmírny sektor. Tento prístup podporujú členské štáty, Európsky parlament a zainteresované strany (priemysel a akademická obec), s ktorými sa počas prípravného procesu viedli rozsiahle konzultácie. Úzka spolupráca s členskými štátmi, Parlamentom a vesmírnym priemyslom bude mať zásadný význam pre úspech tejto iniciatívy.

Okrem toho, ak budem potvrdený vo funkcii komisára, mám v úmysle pracovať na posilnení konkurencieschopnosti vesmírneho priemyslu a maximalizácii využívania vesmírnych údajov. Treba urobiť viac pre odstránenie určitých technologických prekážok vo všetkých hospodárskych odvetviach a pre defragmentáciu európskeho trhu. Spolieham sa na vašu podporu.

Pokiaľ ide o prípravu ďalšieho VFR, preskúmanie súčasných programov je vynikajúcou príležitosťou na výmenu názorov s príslušnými výbormi Parlamentu na budúce výzvy. Mám na mysli nedávne strednodobé preskúmanie Vesmírneho programu Únie a nadchádzajúce preskúmanie Európskeho obranného fondu. Nasledujúci VFR

predstavuje významnú príležitosť na maximalizáciu vplyvu opatrení Únie, využitie rozpočtu EÚ na dosiahnutie kľúčových naliehavých priorít EÚ, zabezpečenie predvídateľnosti súkromných a verejných investícií a posilnenie synergií medzi cieľmi a zjednodušenie finančného prostredia EÚ s cieľom znížiť administratívnu záťaž. Budem úzko spolupracovať s Európskym parlamentom, aby mohol v plnej miere vykonávať svoje úlohy v oblasti legislatívy, kontroly a tvorby programu. V súlade s ustanoveniami rámcovej dohody z roku 2010 a Medziinštitucionálnej dohody o lepšej tvorbe práva z roku 2016 budem vo vzťahoch s Európskym parlamentom a Radou plne rešpektovať zásadu rovnakého zaobchádzania.

Som si plne vedomý toho, že moje portfólio by sa týkalo citlivých oblastí, ktoré by si vyžadovali diskusiu v obmedzenom formáte. Citlivá povaha príslušných otázok by mi nemala brániť v tom, aby som sa v duchu vzájomnej dôvery snažil nájsť konštruktívne spôsoby výmeny informácií a dokumentov s Európskym parlamentom.

Ak by sa to ukázalo ako potrebné, som pripravený preskúmať aj spôsoby vytvorenia vhodných a praktických komunikačných kanálov na výmenu citlivých informácií s výbormi zodpovednými za politiky, ktoré patria do portfólia uvedeného v mojom poverovacom liste.

Otázky Výboru pre priemysel, výskum a energetiku

6. Akú víziu máte pre Vaše portfólio nad rámec Vášho poverovacieho listu a aký odkaz by ste chceli zanechať? Aké legislatívne návrhy a iné iniciatívy navrhnete kolégiu komisárov na prijatie v nasledujúcich piatich rokoch, a najmä v prvých 100 dňoch? Ako zabezpečíte, aby tieto návrhy, ako aj vykonávanie existujúcich právnych predpisov posilnili európsku konkurencieschopnosť? Plánujete vychádzať pri týchto legislatívnych návrhoch z osobitných posúdení vplyvu? Aké sú Vaše plány, najmä pokiaľ ide o jednotný trh s výrobkami a službami obranného priemyslu, Európsky obranný fond, právny predpis EÚ o vesmíre, stratégiu dátového hospodárstva v oblasti kozmického priestoru, ako aj vykonávanie nástroja EDIRPA, nariadenia ASAP, stratégie európskeho obranného priemyslu a stratégie EÚ v oblasti kozmického priestoru pre bezpečnosť a obranu?

Ak ma Európsky parlament potvrdí vo funkcii komisára, bude pre mňa čťou a výsadou byť prvým komisárom pre obranu a vesmírnu agendu. Som si vedomý, že tento nový postoj je súčasťou reakcie EÚ na vojnu na Ukrajine a na rastúce geopolitické napätie. Povzbudzuje ma skutočnosť, že Európska únia počas svojej histórie prekonala mnohé krízy a vždy sa vyvíjala tak, aby dokázala lepšie čeliť novým výzvam. Zabezpečenie našich záujmov v strategických oblastiach, ako je vesmírna agenda a obrana, je súčasťou tohto myslenia. Zabezpečil by som, aby obranný priemysel a vesmírna politika EÚ mali trvalý vplyv na hospodárstvo, bezpečnosť a obranu EÚ a prispievali k blahobytu občanov EÚ.

Súborom ambiciózných opatrení musíme posunúť obranu EÚ na ďalšiu úroveň a pokročiť smerom k skutočnej európskej obrannej únii. Začatie spolupráce členských štátov by malo byť normou, a nie výnimkou, a mali by investovať nielen viac, ale aj lepšie, a to v spolupráci a predovšetkým do európskeho obranného priemyslu. Náš obranný priemysel sa môže inšpirovať priemyselnou spoluprácou v rámci európskych vesmírnych vlajkových programov, ako sú Galileo alebo Copernicus, ktorými sa podporuje spoločný vývoj a poskytovanie služieb prospešných pre celú Úniu.

Ako sa uvádza v politických usmerneniach zvolenej predsedníčky a v mojom poverovacom liste, vidím tri kľúčové osi práce, pokiaľ ide o pokrok smerom k skutočnej obrannej únii.

Po prvé, vytvorenie skutočného jednotného trhu v oblasti obrany, pričom členské štáty by sa mali odkloniť od svojich súčasných prevládajúcich národných prístupov k trhu a obrannému priemyslu. Osobitný dôraz by sa mal klásť na štandardizáciu vrátane vykonávania vojenských štandardov NATO členskými štátmi a zblížovania v oblasti certifikácie. Toto úsilie bude zahŕňať podporu používania dohodnutých civilných a obranných noriem, ako sú normalizačné dohody NATO, v rámci obranných priemyselných programov EÚ a podporu rýchlych činností krízovej certifikácie na zabezpečenie interoperability a zníženie prekážok vstupu výrobkov obranného priemyslu na trh v celej EÚ.

Po druhé, potrebujeme užšie zosúladenie medzi identifikáciou potrieb spôsobilostí EÚ a investíciami do uspokojovania týchto potrieb aktiváciou našich programov a rozpočtu EÚ.

Po tretie, rozvoj hlavných európskych projektov spoločného záujmu v oblasti obrany by mal rozhodujúci význam pre bezpečnostné a obranné záujmy a technologickú suverenitu Únie a prevážil by nad finančnými a priemyselnými kapacitami jednotlivých členských štátov. Chcel by som s nimi úzko spolupracovať a pomôcť im pri realizácii spoločných projektov v oblasti protivzdušnej obrany, kybernetickej obrany, bezpilotných technológií a technológií proti bezpilotným vzdušným prostriedkom a ďalších dôležitých priorit. Okrem toho by som na základe doteraz dosiahnutého pokroku naďalej uprednostňoval vojenskú mobilitu. Podporil by som aj spoluprácu medzi európskou obrannou technologickou a priemyselnou základňou (EDTIB) a Ukrajinou, najmä v oblasti bezpilotných vzdušných prostriedkov a inovácií, a to na základe Úradu pre inovácie EÚ, ktorý bol nedávno zriadený v Kyjeve.

Na našej ceste k európskej obrannej únii budeme stavať na skúsenostiach z krátkodobých núdzových nástrojov, ako je nariadenie o podpore výroby munície (ASAP) a nariadenie o posilnení európskeho obranného priemyslu prostredníctvom spoločného obstarávania (EDIRPA).

Zaviazal by som sa aj zintenzívniť úsilie Európskeho obranného fondu s cieľom znížiť roztrieštenosť obranných kapacít EÚ a zvýšiť konkurencieschopnosť európskeho obranného priemyslu. Kľúčové bude aj urýchlene vykonávať opatrenia navrhnuté v stratégii európskeho obranného priemyslu a urýchlene prijať a začať vykonávať Program pre európsky obranný priemysel, o ktorom v súčasnosti rokuje Rada. V tejto záležitosti bude mať Európsky parlament v nadchádzajúcich mesiacoch rozhodujúcu úlohu.

V budúcnosti by som venoval osobitnú pozornosť podpore vytvorenia jednotného európskeho trhu v oblasti obrany a stimulovaniu konkurencieschopnosti a kapacít európskeho obranného priemyslu.

Myslím si, že potrebujeme zmeniť aj paradigmu vesmírnej agendy. Moja vízia sa sústreďuje na upevnenie pozície EÚ ako svetového lídra v oblasti vesmíru, pričom prioritou bude konkurencieschopnosť vesmírneho sektora, maximálne využitie vesmíru na účely bezpečnosti a obrany a posilnenie ochrany vesmírnych prostriedkov.

Základom môjho prístupu bude stratégia EÚ v oblasti kozmického priestoru pre bezpečnosť a obranu. Budem úzko spolupracovať s vysokým predstaviteľom pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku a dezinovným podpredsedom Komisie, ostatnými členmi kolégia a členskými štátmi, aby som zabezpečil jej ďalšie vykonávanie.

V najbližšom období by som sa zamerával na ďalší rozvoj vesmírnych služieb na podporu obrany. Medzi kľúčové iniciatívy patria verejné regulované služby Galileo a IRIS², program EÚ pre bezpečné pripojenie, v rámci ktorého sa budú do roku 2030 poskytovať bezpečné služby pripojenia pre vládnych a obranných používateľov. V strednodobom horizonte by som pracoval na vývoji nových služieb na vládne účely v oblasti pozorovania Zeme, pričom v súčasnosti prebieha pilotná služba a štúdie uskutočniteľnosti. Zároveň by sme zlepšili naše povedomie o situácii vo vesmíre prostredníctvom služieb EÚ pre sledovanie a pozorovanie vesmíru a pripravili pilotnú misiu pre operácie a služby vo vesmíre. Takisto by som sa snažil zabezpečiť autonómny, pohotový a všestranný prístup do vesmíru. Z dlhodobého hľadiska sa budem usilovať o rozvoj autonómnych schopností v oblasti vesmírnych operácií a služieb.

Ak budem potvrdený vo funkcii komisára, budem uprednostňovať silný a inovatívny vesmírny priemysel ako kľúčový pilier konkurencieschopnosti a bezpečnosti EÚ. Pokračoval by som v práci na podpore vesmírneho priemyslu EÚ, najmä pri presadzovaní strategického prístupu k štartovacím kapacitám, výskumu a inováciám a podpore inovatívnych startupov a rozširujúcich sa podnikov.

Ako sa uvádza v mojom poverovacom liste, právny predpis EÚ o vesmíre bude kľúčovým prvkom vesmírnej politiky EÚ, pretože vytvorí jednotný trh v oblasti vesmíru, zjednoduší život našich vesmírnych spoločností a vytvorí nové obchodné príležitosti. Zabezpečil by som, aby bola ústredným prvkom vykonávania právneho predpisu EÚ o vesmíre normalizácia. Vytvorením spoločného prístupu, spoločných noriem a príslušných koordinačných mechanizmov nastúpime cestu ku konkurencieschopnému vesmírnemu priemyslu EÚ. Pokiaľ ide o tento proces, začiatkom roka 2024 sa uskutočnilo dôkladné posúdenie vplyvu. Závety v posúdení boli jasné: potrebujeme spoločné pravidlá pre vesmírnych operátorov, aby mohli bezproblémovo poskytovať služby v celej únii. Právny predpis EÚ o vesmíre je najvhodnejším nástrojom na vytvorenie tohto jednotného trhu v oblasti vesmíru, na zvýšenie globálnej konkurencieschopnosti vesmírneho priemyslu EÚ a na zabezpečenie rovnakých podmienok pre všetky subjekty. Priemysel a ostatné kľúčové zainteresované strany vyjadrili počas konzultácií všeobecnú podporu tomuto prístupu.

Budem pracovať na vytvorení jednotného európskeho trhu v oblasti obrany. Komisia navrhne Európsky fond pre konkurencieschopnosť, ktorým sa budú stimulovať investície do strategických technológií v oblastiach, ako sú umelá inteligencia, vesmír, čisté technológie, biotechnológie, ako aj do projektov spoločného európskeho záujmu.

Budeme sa snažiť zabezpečiť, aby sme využili silu nášho rozpočtu na zvýšenie súkromných investícií do našich spoločných cieľov a zníženie ich rizika, keďže Európa môže využiť svoju spoločnú silu na spoločné investície do ambiciózných spoločných projektov.

7. Aké konkrétne opatrenia plánujete na posilnenie schopnosti obranného priemyslu efektívne a konkurencieschopne produkovať dostatočné množstvo príslušných výrobkov a služieb? Ako plánujete rozšíriť spôsobilosti obranného priemyslu v celej EÚ s cieľom znížiť nepríjemnú vonkajšiu závislosť, najmä v prípade MSP a malých spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou, bez toho, aby bol dotknutý rozpočet vyčlenený na iné politiky EÚ? Aké opatrenia plánujete na zabezpečenie lepšieho prístupu európskeho priemyslu k surovinám a kľúčovým komponentom a na zníženie obmedzení používania určitých technológií? Aké sú Vaše plány na atraktívnenie európskych výrobkov a služieb obranného priemyslu z hľadiska nákupu? Ako plánujete zabezpečiť, aby podpora EÚ pre obrannú technologickú a priemyselnú základňu EÚ (EDITB) bola spojená s integráciou MSP a spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou do dodávateľských reťazcov a stimuláciou skutočne nových partnerstiev medzi aktérmi z rôznych členských štátov? Ako vo všeobecnosti posilníte spoluprácu medzi členskými štátmi a akú úlohu plánujete pre Európsku obrannú agentúru? Aká je Vaša vízia formovania cezhraničnej spolupráce a potenciálnej „špecializácie“ v obrannom priemysle? Akú úlohu majú podľa Vás digitálne technológie v európskej obrane? Ako by ste čo najviac využili rozpočet a štruktúru EDIP? Čo by ste považovali za primerané finančné zdroje na EDIP a súvisiace súčasné nástroje a ako ich plánujete zabezpečiť? Ako zabezpečíte, aby mal program EDIP maximálny prínos pre priemysel EÚ a aký je Váš názor na jeho kritériá oprávnenosti? Aký je Váš názor na prístup EÚ k priamemu financovaniu ukrajinského obranného priemyslu a plánujete tento prístup posilniť? Ako si predstavujete budúcnosť EDIP po roku 2027?

Na dosiahnutie obrannej pripravenosti musia Únia a jej členské štáty nielen vlastniť, ale aj využívať neustále dostupné celé spektrum spôsobilostí potrebných na zvládnutie najkrajnejších vojenských eventualít. To znamená ovládať všetky kritické technológie a mať istotu dodávok akéhokoľvek potrebného vybavenia bez akýchkoľvek obmedzení jeho používania.

Som presvedčený, že na dosiahnutie tohto cieľa by EÚ mala byť schopná spoliehať sa na obrannú technologickú a priemyselnú základňu, ktorá je konkurencieschopná na celosvetovej úrovni, ale zároveň reaguje a je odolná, aby dokázala včas a vo veľkom reagovať na akúkoľvek potrebu členských štátov odvrátiť alebo čeliť akejkoľvek hrozbe. Takáto obranná a technologická priemyselná základňa EÚ (EDTIB) musí byť takisto odolná voči akýmkoľvek otrasom, aby jej dodávateľské reťazce mohli naďalej plniť svoju úlohu aj pri tých najväčších obmedzeniach.

Mojím prvým cieľom by preto bolo prijať nové opatrenia na plné využitie potenciálu jednotného trhu s výrobkami obranného priemyslu. To by umožnilo obrannému priemyslu EÚ využívať výhody väčšieho trhu, zvýšiť efektívnosť, ale aj zlepšiť prístup k inováciám.

Okrem toho je cezhraničná účasť MSP v dodávateľských reťazcoch v oblasti obrany kľúčovým parametrom na dosiahnutie skutočného jednotného európskeho trhu s výrobkami a službami obranného priemyslu. V tejto súvislosti verím, že môžeme nadviazať na úspešné skúsenosti s Európskym obranným fondom, ktorého 1/3 príjemcov tvoria MSP. Podobne aj ďalšie nástroje majú uľahčiť prístup MSP k financovaniu, napr. už existujúci kapitálový nástroj v oblasti obrany a Fond na urýchlenie transformácie dodávateľského reťazca, navrhovaný v rámci návrhu nariadenia o EDIP. Ak budem potvrdený vo funkcii komisára pre obranu a vesmírnu agendu, MSP zostanú kľúčovým bodom pozornosti vo všetkých našich obranných priemyselných programoch EÚ, ktoré podporujú EDTIB, a budeme naďalej skúmať nové spôsoby a prostriedky ich podpory, najmä so zameraním na zjednodušenie.

Som pripravený intenzívne spolupracovať so spoluzákonnodarcami s cieľom zabezpečiť, aby urýchlene prijali náš najnovší návrh nariadenia na vytvorenie Programu pre európsky obranný priemysel (EDIP). Program zahŕňa niekoľko opatrení zameraných na realizáciu ambiciózných cieľov stanovených v stratégii európskeho obranného priemyslu a v jeho rámci sa poskytuje finančná podpora na zvýšenie konkurencieschopnosti EDTIB s navrhovaným rozpočtom 1,5 miliardy EUR.

Programom pre európsky obranný priemysel sa poskytnú nové stimuly a rámce na podporu a uľahčenie agregácie dopytu po produktoch EDTIB a ďalších investícií do rozvoja nášho obranného priemyslu. Konkrétne, pokiaľ ide o podporu konkurencieschopnosti EDTIB, v rámci Programu pre európsky obranný priemysel sa bude finančne podporovať rozširovanie európskych výrobných kapacít pre príslušné výrobky obranného priemyslu, čím sa zabezpečí, aby boli včas a v dostatočnom rozsahu k dispozícii členským štátom, a to rozšírením intervenčnej logiky testovanej podľa nariadenia o podpore výroby munície (ASAP). Okrem toho sa v Programe pre európsky

obrný priemysel zavedú aj opatrenia na zatriktívnenie nákupu európskych výrobkov obranného priemyslu. Komisia navrhla vytvorenie európskeho mechanizmu na obchodovanie s vojenským materiálom, ktorého cieľom je podporiť dostupnosť a uľahčiť nákup vybavenia EÚ. Tento mechanizmus zahŕňa vypracovanie katalógu vybavenia vyrábaného EDTIB a vytvorenie európskych rezervných fondov obrannej pripravenosti s cieľom zvýšiť dostupnosť výrobkov a urýchliť čas ich dodania.

Konkurencieschopnosť a príťažlivosť EDTIB závisí aj od jej inovačného potenciálu ktorý je potrebné rozvíjať primeranými investíciami. V tejto súvislosti majú digitálne technológie potenciál posilniť európsku obranu v celom rade oblastí, od kybernetickej bezpečnosti až po pokročilé vojenské operácie. V rámci Európskeho obranného fondu sa už riešia kľúčové aplikácie digitálnych technológií. Je však potrebné urobiť viac pre to, aby EDTIB poskytovala našim ozbrojeným silám najmodernejšie riešenia, a preto by som chcel podporiť investície EÚ do inovácií v oblasti obrany.

Bez dostatočných investícií však nie je možné dosiahnuť obrannú pripravenosť a prosperujúci jednotný trh a EDTIB. Mojm druhým cieľom by preto bolo všetkými možnými spôsobmi a prostriedkami podporiť výrazné zvýšenie úrovne investícií do európskeho obranného priemyslu. Potrebujeme viac investícií zo strany členských štátov, aby sme urýchlili dohnali súčasný nedostatok investícií do obrany, ktorý v nasledujúcom desaťročí predstavuje viac ako 400 miliárd EUR. Nepotrebujeme len viac investícií, ale aj lepšie investície, ktoré by sa realizovali spoločne a v prospech EDTIB, aby sa dosiahol požadovaný efekt rozsahu.

Preto by sme mali míňať viac, lepšie a spoločne. Vzhľadom na bezpečnostné výzvy, ktorým Európa čelí, som presvedčený, že členské štáty a Európsky parlament tento prístup podporia.

Podpora EÚ by mala fungovať na základe koncepcie Programu pre európsky obranný priemysel a zahŕňať všetky naše intervenčné logiky na podporu konkurencieschopnosti EDTIB, t. j. podporu spoločného výskumu a vývoja, produktívnych investícií a spoločného obstarávania.

Potrebujeme viac spolupráce a konzistentné výdavky. V tejto súvislosti by som bol vždy odhodlaný podporovať členské štáty, aby v plnej miere využívali existujúce iniciatívy a rámce na úrovni EÚ vrátane tých, ktoré boli vyvinuté a riadené v rámci Európskej obrannej agentúry (EDA). Napríklad koordinované ročné hodnotenie obrany (CARD), stála štruktúrovaná spolupráca (PESCO), ako aj plán rozvoja spôsobilostí (CDP) majú usmerňovať a uľahčovať spoluprácu členských štátov v oblasti obrany. Som presvedčený, že úzka spolupráca medzi útvarmi Komisie, EDA a Európskou službou pre vonkajšiu činnosť bude kľúčová, aby sa zachoval jednotný prístup ku všetkým obranným iniciatívam EÚ.

Prosperujúcejšia EDTIB však môže významne prispieť k obrannej pripravenosti len vtedy, ak bude odolná voči najkrajnejším eventualitám. Obranný priemysel nemôže slúžiť žiadnemu účelu, ak prestane zásobovať členské štáty, keď ho najviac potrebujú. Mojm tretím cieľom by preto bolo výrazne posilniť celkovú odolnosť EDTIB. To znamená zlepšiť trvalý prístup európskych obranných spoločností ku kritickým surovinám, komponentom a technológiám; vytvoriť spoľahlivé riadenie jednotného trhu a zabrániť akýmkoľvek obmedzeniam používania výrobkov obranného priemyslu. V súvislosti s posledným menovaným je dôležité zdôrazniť, že Program pre európsky obranný priemysel je určený na podporu dlhodobých, štruktúrovaných projektov nad rámec núdzových opatrení. Preto som presvedčený, že súbor podmienok oprávnenosti, ktorý vychádza z plánu Európskeho obranného fondu, je ten správny na zvýšenie našej obrannej pripravenosti a jej účinnosti.

Ako komisár pre obranu a vesmírnu agendu by som v spolupráci so spoluzákonomdarcami pracoval na vykonávaní opatrení Programu pre európsky obranný priemysel vrátane režimu bezpečnosti dodávok. Tento režim ochráni členské štáty a pomôže priemyslu získať prístup k zdrojom potrebným na obrannú výrobu. Podpora Európskeho parlamentu bude kľúčom k zavedeniu tohto systému, ktorý pomôže zvládnuť narušenie dodávateľského reťazca prostredníctvom flexibilného rámca krízového riadenia.

Žiadny z uvedených cieľov však nemožno dosiahnuť bez toho, čo by som označil za štvrtý, trvalý a prierezový cieľ: vniesť skutočného ducha solidarity a európskej spolupráce do všetkého, čo robíme v súvislosti s obranou na úrovni EÚ. To sa musí prejaviť nielen v tom, že spolupráca medzi členskými štátmi sa stane v oblasti investícií do obrany normou, ale aj v skutočnom ciele inkluzívnosti prostredníctvom europeizácie dodávateľských reťazcov, kedykoľvek je to možné.

Nakoniec, takýto princíp solidarity musí nájsť svoj najzreteľnejší a najpevejší príklad v neochvejnej podpore, ktorú dlhujeme a musíme naďalej poskytovať Ukrajine. A to by bol môj piaty a možno najpresvedčivejší cieľ: zmobilizovať všetko naše úsilie a energiu, aby sme pomohli Ukrajine vyhrať vojnu. Krátkodobou prioritou v tomto

smere je urýchliť pomoc pri zvyšovaní kapacít ukrajinského obranného priemyslu. Dosiahne sa to integráciou obranného a vesmírneho priemyslu Ukrajiny a EÚ a poskytnutím prístupu Ukrajiny k ďalším podporným nástrojom EÚ vďaka Programu pre európsky obranný priemysel a podporou priemyselnej spolupráce v oblasti vesmíru. Cieľom Programu pre európsky obranný priemysel je aj podpora rekonštrukcie, obnovy a modernizácie ukrajinského obranného priemyslu, zatiaľ však bez pridelenia rozpočtových prostriedkov.

Preto by som chcel spolupracovať s Parlamentom a členskými štátmi, aby sme našli dôveryhodné riešenie na primerané financovanie nástroja na podporu Ukrajiny navrhovaného v rámci Programu pre európsky obranný priemysel. Vzhľadom na predchádzajúce postoje vašej inštitúcie chápem, že by ste sa na tento cieľ pozerali pozitívne, ak ho Rada schváli.

Tento komplexný prístup nielenže posilní okamžité obranné kapacity Ukrajiny, ale položí aj základy pre dlhodobú integráciu a modernizáciu jej obranného a vesmírneho priemyslu v európskom rámci.

8. Ako konkrétne plánujete zabezpečiť strategickú autonómiu EÚ vo vesmírnom sektore a podporiť úlohu EÚ ako globálneho aktéra? Aké opatrenia prijmete na ďalší rozvoj konkurencieschopného európskeho vesmírneho priemyslu? Ako zabezpečíte, aby sa domáci dopyt EÚ po vesmírnych technológiách riešil v vesmírnom sektore EÚ? Ako zabezpečíte integráciu MSP a malých spoločností so strednou trhovou kapitalizáciou do dodávateľských reťazcov? Ako by ste vysvetlili rozdielny priemyselný vývoj medzi EÚ, USA a inými krajinami v tomto odvetví? Ako vidíte budúcnosť právneho predpisu EÚ o vesmíre? Aké opatrenia by mal zahŕňať a kedy budú predstavené? Ako budete riešiť otvorenú otázku prístupu do kozmického priestoru a aký bude obsah politiky EÚ v oblasti kozmických nosných rakiet vrátane alternatívnych možností vypúšťania? Ako budete riešiť výzvy súvisiace s udržateľným využívaním vesmíru?

EÚ je globálnou vesmírnou veľmocou a svetovým lídrom v oblasti pozorovania Zeme vďaka nášmu vlajkovému programu Copernicus, ako aj v oblasti satelitnej navigácie vo forme programu Galileo. Sme odhodlaní zostať silným globálnym hráčom v oblasti vesmíru.

EÚ zároveň v posledných rokoch stratila svoje vedúce postavenie na trhu, zvýšila svoju závislosť vo viacerých oblastiach vesmírnej agendy a vesmírny priemysel EÚ bojuje o udržanie konkurencieschopnosti. USA sú dominantným globálnym hráčom v oblasti vesmírnej agendy, ktorý ťaží z vysoko integrovanej národnej stratégie a silného investičného ekosystému. USA investujú do vesmírnej agendy päťkrát viac ako EÚ a čínske investície budú čoskoro dvojnásobne vyššie ako rozpočet EÚ na vesmírnu agendu. To vedie k značnému nedostatku investícií EÚ.

V tejto súvislosti sa domnievam, že na podporu silného a inovatívneho vesmírneho priemyslu EÚ potrebujeme tri hlavné prvky. Po prvé, EÚ by mala využiť európsky inštitucionálny dopyt s cieľom stimulovať rast tohto sektora a umožniť priemyslu a malým a stredným podnikom, aby sa zväčšili a podporili dôveryhodné a odolné dodávateľské reťazce EÚ. Po druhé, EÚ musí zosúladiť investície EÚ do vesmírneho výskumu a vývoja s požadovanou úrovňou ambícií a zvýšiť účinnosť týchto investícií. Po tretie, EÚ by mala využívať synergie medzi vesmírnou agendou a obranou podporovaním kompatibilných civilných a obranných vesmírnych programov.

EÚ musí posilniť svoj autonómny prístup do vesmíru diverzifikáciou riešení v oblasti služieb vynášania na obežnú dráhu, zvýšenej konkurencie a rozvoja silnej ponuky služieb vynášania na obežnú dráhu, a to aj pre potreby obrany.

Po prvé, musíme zosumarizovať európsky inštitucionálny dopyt po nosných raketách zo strany EÚ, Európskej vesmírnej agentúry a členských štátov. Musíme vytvoriť väčší domáci dopyt na podporu riešení pre služby EÚ v oblasti vynášania na obežnú dráhu, počnúc digitálnou platformou na výmenu informácií, podporu agregácie dopytu a spoločného obstarávania. Po druhé, musíme podporovať vývoj nových riešení pri uvádzaní na trh prostredníctvom nových systémov verejného obstarávania a podporovať prelomové inovácie. Po tretie, musíme podporovať kritickú infraštruktúru EÚ, najmä testovacie a štartovacie zariadenia.

Popri veľkých spoločnostiach zohrávajú v kozmickom hospodárstve dôležitú úlohu aj malé a stredné podniky. V súčasnosti sa na európskom vesmírnom dodávateľskom reťazci podieľa približne 400 – 500 MSP. Vidíme aj to, že čoraz viac startupov v oblasti New Space vyvíja prelomové technológie, nové obchodné modely a nákladovo efektívnejšie riešenia. Som presvedčený, že musíme naplno využiť inovačný potenciál týchto startupov a MSP. Musia byť schopné rozširovať sa, rásť a etablovať sa ako dôveryhodní dodávatelia. Mali by sme ďalej upraviť

naše pravidlá a postupy verejného obstarávania, aby boli rýchlejšie, pružnejšie a priaznivejšie pre inovatívne startupy a MSP. Kľúčom je aj väčší sklon k riziku.

Ak budem potvrdený vo funkcii komisára, mám v úmysle nadviazať na iniciatívu CASSINI, ktorou sa podporuje inovačný potenciál európskych spoločností v oblasti New Space. Musíme zlepšiť prístup k verejnému obstarávaniu pre startupy a malé a stredné podniky v rámci Vesmírneho programu Únie, prijať opatrenia na vytvorenie pružnejšieho nástroja verejného obstarávania a zlepšiť prístup k rastovému kapitálu, ktorým sa podporujú inovatívne startupy a podniky v EÚ.

Budúci právny predpis EÚ o vesmíre bude mať kľúčový význam pre konsolidáciu tohto prístupu vytvorením jednotného trhu v oblasti vesmíru a podporou konkurencieschopnosti vesmírneho priemyslu EÚ. Mal by zahŕňať záväzné požiadavky na bezpečnosť, odolnosť a udržateľnosť vesmírnych operácií, ktoré by sa vzťahovali na satelity aj nosné rakety, ako aj zaviesť zmysluplné opatrenia na podporu rozvoja nových trhov, napríklad pre vesmírne operácie a služby alebo kybernetickú bezpečnosť vo vesmíre.

Toto úsilie by sa malo posilniť aktívnym dosahom EÚ, či už na bilaterálnej úrovni so strategickými partnermi, alebo v multilaterálnom kontexte vrátane OSN, s cieľom presadzovať normy, hodnoty a priority EÚ na celom svete.

Na záver by som chcel povedať, že EÚ podľa mňa potrebuje na upevnenie svojej pozície globálnej vesmírnej mocnosti, zachovanie slobody konania vo vesmíre a zabezpečenie svojej strategickej autonómie tieto strategické kapacity: 1. využívanie vesmíru na Zemi – ktoré zvládame s našimi vesmírnymi vlajkovými loďami Galileo, Copernicus a v blízkej budúcnosti IRIS²; 2. prístup do vesmíru – ktorý posilníme; 3. monitorovanie vesmíru – ktoré rozšírimo a 4. pôsobenie vo vesmíre – ktoré urýchlíme.

Otázka Výboru pre dopravu a cestovný ruch

9. Podľa príslušného poverovacieho listu predsedníčka von der Leyenová poverila budúceho komisára pre dopravu, aby ďalej posilňoval koridory dopravnej infraštruktúry s dvojakým použitím v celej transeurópskej sieti a aby spolupracoval s členskými štátmi na posilnení vojenskej mobility. Tieto priority sa uvádzajú aj v poverovacom liste pre budúceho komisára pre obranu a vesmírnu agendu. Aké opatrenia plánujete prijať v spolupráci s budúcim komisárom pre dopravu s cieľom splniť tieto ciele vzhľadom na súčasné geopolitické výzvy, ktorým EÚ čeli? Ako by ste podporili dvojité využívanie dopravnej infraštruktúry prostredníctvom výskumu a vývoja, a to aj prostredníctvom spoločných podnikov a verejno-súkromných partnerstiev?

Dovoľte mi na úvod zdôrazniť význam vojenskej mobility v súčasnom geopolitickom kontexte vojny na našich hraniciach. Vaša inštitúcia, ktorá navrhla, aby členské štáty pri výstavbe alebo modernizácii infraštruktúry transeurópskej dopravnej siete (TEN-T) zohľadňovali potreby vojenskej mobility, s týmto názorom súhlasí.

Aby boli členské štáty schopné reagovať na krízu a prispieť k pripravenosti Únie, vrátane podpory Ukrajiny vojenskou pomocou, ale aj zachovania odstrašujúceho postoja, musia byť schopné rýchlo a vo veľkom rozsahu presúvať svoje ozbrojené sily a vybavenie. Podľa mňa sa musíme zamerať na tri hlavné prvky: infraštruktúra s dvojakým použitím, regulačné aspekty a odolnosť.

Hoci sa v rámci EÚ už dosiahol značný pokrok, domnievam sa, že musíme naše kroky urýchliť. EÚ už investovala 1,79 miliardy EUR do dopravnej infraštruktúry s dvojakým použitím. Tieto projekty nás približujú k rozvoju koridorov vojenskej mobility pozdĺž siete TEN-T v Európe. Ak by som bol potvrdený vo funkcii komisára pre obranu a vesmírnu agendu, spolupracoval by som s komisárom pre udržateľnú dopravu a cestovný ruch, aby sa zabezpečilo, že úsilie o mobilizáciu dostatočného rozpočtu na investície v oblasti obrany v budúcom VFR bude prínosom aj pre infraštruktúru vojenskej mobility.

Mali by sme sa poučiť z Ukrajiny a rozšíriť infraštruktúru vojenskej mobility tak, aby zahŕňala všetky logistické aspekty vrátane logistických uzlov, paliva, náhradných dielov, opravárenských kapacít a munície. Obranná pripravenosť EÚ závisí od dostupnosti týchto zdrojov v koridoroch, čím sa umožňujú rýchle a účinné operácie. Nedávna aktualizácia, ktorá zahŕňa palivovú infraštruktúru, je pozitívnym krokom týmto smerom.

Výskum a vývoj financovaný EÚ už podporuje rozvoj infraštruktúry vojenskej mobility. V rámci Európskeho obranného fondu sa v súčasnosti realizujú tri projekty vrátane projektu na vývoj digitálneho systému na bezpečnú výmenu informácií o vojenskej mobilite (9 miliónov EUR) a štúdie o robustnej platforme lietadiel a budúcej európskej strategickej leteckej preprave (20 miliónov EUR).

Výskum a vývoj môže zohrávať významnú úlohu aj pri zabezpečovaní odolnosti a bezpečnosti vojenskej infraštruktúry. Vidím aj potenciál Európskeho obranného fondu zohrávať významnejšiu úlohu pri vývoji riešení v oblasti rozvoja a ochrany infraštruktúry vojenskej mobility.

Samotná infraštruktúra však nezabezpečí rýchly a nerušený presun vojenských síl po Európe a mimo nej. Regulačné, právne, bezpečnostné a politické aspekty a citlivé otázky spomaľujú tempo, akým Európa rozvíja svoju vojenskú mobilitu.

Rozhodujúce sú trvalé investície do multimodálnej cezhraničnej infraštruktúry a logistiky s dvojakým použitím. Uvažujem o tom, že by som zmenil rýchlosť odstraňovania prekážok a posunul vojenskú mobilitu na vyššiu úroveň. Je čas na odvážne riešenia, pretože hrozby na našich hraniciach sa zvyšujú. Rozhodujúcim krátkodobým a strednodobým opatrením by mala byť transformácia vojenskej mobility na komplexný vojenský logistický zdroj. Ak ma Európsky parlament potvrdí vo funkcii komisára, budem sa usilovať o dosiahnutie týchto cieľov, najmä pri rozvoji koridorov mobility a odstraňovaní regulačných prekážok v tejto oblasti.

Nakoniec by som takisto podporil komisára pre udržateľnú dopravu a cestovný ruch pri plnení akčného plánu vojenskej mobility, posilňovaní podpory projektov vojenskej mobility a možných budúcich prioritných koridorov vojenskej mobility.

Otázka Podvýboru pre bezpečnosť a obranu

10. V Draghiho správe sa okrem iného zdôrazňuje potrebu investícií do európskej obrany. Ako prvý komisár pre obranu a vesmírnu agendu budete mať za úlohu zabezpečiť, aby sa obrana odrazila v prioritách súčasných ročných rozpočtov a v budúcom viacročnom finančnom rámci (VFR), ktoré sa prerokujú a prijímú počas súčasného volebného obdobia. Ako zabezpečíte, aby sa obrana stala v tomto procese skutočnou prioritou, a najmä aby EDF, EDIP a všetky následné návrhy v rámci EDIS boli v krátkodobom a dlhodobom horizonte dostatočne financované? Aký je Váš názor na preskúmanie iných spôsobov financovania obrany, ako sú vlastné zdroje, návrhy zamerané na podporu pákového efektu súkromných investícií, napríklad reforma štatútu Európskej investičnej banky, využívanie zmrazených ruských aktív a eurobondov?

V Draghiho správe sa poukazuje na kombináciu štrukturálnych nedostatkov, ktoré ovplyvňujú konkurencieschopnosť európskej obrannej technologickej a priemyselnej základne (EDTIB). V správe sa okrem iných výziev poukazuje na nedostatočné verejné výdavky na obranu (t. j. spoločné výdavky na obranu 27 členských štátov EÚ sú v súčasnosti približne tretinové v porovnaní s výdavkami USA, pričom výdavky Číny rýchlo rastú) a obmedzený prístup k financovaniu. Pokiaľ ide o túto oblasť, Európska investičná banka (EIB) síce nedávno výrazne zvýšila podporu technológií s dvojakým použitím a MSP v bezpečnostnom a obrannom priemysle, ale jej úverová politika stále vylučuje financovanie munície a zbraní, ako aj zariadení alebo infraštruktúry určených výlučne na vojenské/policajné účely.

Pokiaľ ide o verejné financovanie a investície, v prípade potvrdenia vo funkcii komisára pre obranu a vesmírnu agendu sa budem usilovať o čo najefektívnejšie využívanie zdrojov dostupných v rozpočte EÚ. To znamená, po prvé, rozhodnúť o prioritných oblastiach výdavkov na obranu a, po druhé, diskutovať o tom, ktoré z týchto priorit si vyžadujú spoločné financovanie na úrovni EÚ, aby sa dosiahli v kratšom rámci a s nižšími celkovými nákladmi.

V bielej knihe o budúcnosti európskej obrany, ktorú mám spolu s vysokým predstaviteľom pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku predložiť počas prvých 100 dní mandátu, sa určia investičné potreby a EÚ a členské štáty sa pripravujú na najkrajnejšie vojenské eventuality.

Pokiaľ ide o otázku, ako financovať tieto potreby v rámci súčasného rozpočtu EÚ, je dôležité pripomenúť, že rýchle prijatie Programu pre európsky obranný priemysel (EDIP) by uvoľnilo 1,5 miliardy EUR, najmä na podporu priemyselnej pripravenosti EÚ v oblasti obrany. Stále je potrebné nájsť riešenie pre primerané financovanie nástroja na podporu Ukrajiny v rámci Programu pre európsky obranný priemysel.

Okrem toho by som ako komisár pre obranu a vesmírnu agendu zabezpečil aj rýchle vykonanie nástroja na posilnenie európskeho obranného priemyslu prostredníctvom spoločného obstarávania (EDIRPA) a aktu na podporu výroby munície (ASAP).

Okrem toho, aby sme posilnili našu obrannú pripravenosť, musíme túto kultúru začleniť do všetkých politík EÚ a riešiť problém prístupu k financiám. Možnosti financovania sú náročné. Vyžadujú si buď dodatočné vnútroštátne príspevky do rozpočtu EÚ, alebo dohodu o nových vlastných zdrojoch EÚ. Nový účelový úverový program na investície do obrany by znamenal aj dodatočné vnútroštátne príspevky alebo nové vlastné zdroje na pokrytie nákladov na splácanie v budúcnosti.

Vzhľadom na tieto obmedzenia sa stimulovanie súkromných investícií do obrany stáva kľúčovým pre financovanie spoločných obranných projektov a inovácií v oblasti obrany a znižovanie rizika ich financovania. Ako som už uviedol v poverovacom liste, intenzívna spolupráca s EIB, inými finančnými inštitúciami a súkromnými bankami bude mať zásadný význam pre dosiahnutie tohto cieľa.

Európskemu obrannému priemyslu by výrazne prospela zmena úverovej politiky EIB, ako aj väčšia miera rizika pri podpore špičkových technológií, ako je vesmír. Uvoľnilo by to finančné prostriedky a vyslalo potrebný signál zvyšku trhu.

V stratégii európskeho obranného priemyslu sa navrhujú konkrétne opatrenia na prekonanie existujúcich prekážok vrátane poskytnutia usmernenia o uplatňovaní rámca EÚ pre udržateľné financovanie v oblasti obrany a nadviazania dialógu na vysokej úrovni s finančným sektorom. Mám v úmysle pracovať na lepšom uznávaní suverenity, odolnosti a bezpečnosti EÚ v rámci udržateľného financovania.

Navrhovaný Program pre európsky obranný priemysel zahŕňa Fond na urýchlenie transformácie dodávateľského reťazca v sektore obrany (FAST), ktorého cieľom je uľahčiť prístup k financovaniu pre MSP a malé spoločnosti

so strednou trhovou kapitalizáciou v obrannom sektore. Toto úsilie spolu s pokračujúcou podporou EIB, aby ďalej obmedzila alebo odstránila vylúčenia súvisiace s obranou zo svojich úverových politík, vytvorí priaznivejšie prostredie pre investície do obrany a inovácie v celej EÚ.

Z dlhodobého hľadiska musíme výrazne zvýšiť verejné aj súkromné investície do obranného výskumu a vývoja. Americká Agentúra pre pokročilé výskumné projekty v oblasti obrany (DARPA) predstavuje inšpiratívny model, ktorý by EÚ mala zvažovať. Mohli by sme preskúmať zavedenie podobného prístupu na úrovni EÚ, pričom by sme sa zamerali na výskumné projekty s vysokým rizikom a vysokou návratnosťou, ktoré majú potenciál revolučne zmeniť obranné kapacity. Takouto iniciatívou by sa podporil špičkový výskum v kritických oblastiach, podporili by sa prelomové inovácie a zabezpečila by sa technologická suverenita Európy v obrannom sektore. Prijatím tohto prístupu by EÚ mohla urýchliť vývoj prelomových technológií, preklenúť priepasť medzi základným výskumom a vojenskými aplikáciami a udržať si konkurenčnú výhodu v rýchlo sa vyvíjajúcom globálnom bezpečnostnom prostredí. Týmto úsilím by sa doplnili naše existujúce iniciatívy a ďalej posilnila EDTIB.

Obranný priemysel EÚ by sa mal okrem toho poučiť z úspechov vesmírneho priemyslu EÚ, najmä v oblastiach, ako je spoločný vývoj, špičkové technológie, inovácie a poskytovanie služieb pre celú EÚ i mimo nej. Využitím týchto skúseností môžeme podporiť podobné úspechy v našom obrannom sektore, podporiť inovácie, spoluprácu a strategickú nezávislosť.

Napokon nás čaká príprava ďalšieho VFR a jeho nástrojov, pričom obrana bude kľúčovou prioritou.

Naše úvahy musia začať tým, „čo chceme financovať“, aby sme potom zistili, „ako“ môžeme najlepšie dosiahnuť naše ciele a maximalizovať výsledky v praxi. Vďaka tomu bude naše financovanie účinnejšie.

Ak budem potvrdený ako komisár pre obranu a vesmírnu agendu, budem úzko spolupracovať s komisárom pre rozpočet, boj proti podvodom a verejnú správu, aby sa tieto prvky zohľadnili pri príprave ďalšieho návrhu VFR, ktorý sa má predložiť budúci rok.

Silná EDTIB je základom európskej obrannej únie. Musíme spolupracovať na posilnení priemyselnej politiky Únie, zvýšiť podporu pre obranný sektor tým, že budeme klásať dôraz na väčšie, lepšie a spoločné investície.